

Opfølgning på folkemødet på Bornholm 2022

Hvordan sikrer vi drikkevandet i fremtiden?

Er der lovhjemmel bag BNBO?

Indholdsfortegnelse

Spørgsmål til miljøminister Lea Wermelin.....	1
Motivation for spørgsmålet:.....	1
Faglige betragtninger til udarbejdelse af en miljøvurderingsrapport?.....	1
Juridiske betragtninger til udarbejdelse af en miljøvurderingsrapport?.....	3
Konklusion.....	4
Hvad siger Kommissionen.....	4
Bemærkninger til behandling af L31.....	4

Spørgsmål til miljøminister Lea Wermelin

Hvilke skridt vil ministeren tage for at rette op på forsømmelsen ved ikke at have foretaget en miljøvurderingsrapport under behandlingen af L 31?

Motivation for spørgsmålet:

Faglige betragtninger til udarbejdelse af en miljøvurderingsrapport?

Tilsyneladende er der ikke udarbejdet en miljøvurderingsrapport i forbindelse med vedtagelse af lovforslag L 31 den 5. december 2019 "Obligatorisk kommunal vurdering af boringsnære beskyttelsesområder og pligt til indberetning m.v."

BoringsNære BeskyttelsesOmråder, BNBO, beskytter grundvandsboringer imod landbrugets brug af sprøjtemidler.

Vel at mærke sprøjtemidler, som i dag er godkendt af Miljøstyrelsen, netop fordi de ikke er en trussel for grundvandet [sic.]

Derudover underminerer BNBO ejendomsretten, konflikter med miljøvurderingsloven, medfører stridigheder om erstatninger og sender en regning på mange million kr. til slutbrugerne.

Ingeniørfirmaet Rambøll har udarbejdet en rapport for Vordingborg Kommune, hvor der side 4 sidste afsnit står:

"Det skal dog understreges, at grundvandskemi i en indvindingsboring er en blanding af grundvandet fra hele det grundvandsdannende opland. Den andel af grundvandet, der stammer fra infiltration indenfor BNBO, er ofte kun en brøkdel af al vand, der strømmer til en indvindingsboring. Derfor kan grundvandskemien ikke stå alene ved vurdering af risikoen indenfor BNBO, men kan bruges som en støtteparameter i en helhedsvurdering¹."

Ved direkte forespørgsel bekræfter GEUS ovenstående og tilføjer, at oprettelsen af BNBO er en politisk beslutning - underforstået - den savner faglig logik.

Et par spørgsmål i forbindelse med behandlingen af L 31

[Spørgsmål 9²](#)

Hvor mange tilfælde af sygdom er der registreret grundet pesticider i grundvandet i de seneste 25 år?

Svar:

Kravværdien for sprøjtemidler på 0,1 mikrogram pr. liter i grundvand er ikke en afspejling af en sundhedsmæssig risiko, men er bestemt ud fra et politisk ønske om at fastsætte den laveste værdi, der kunne måles på daværende tidspunkt.

[Spørgsmål nr. 5³](#)

Vil ministeren redegøre for, hvordan udviklingen har været for grænseværdier for pesticider i grundvandet de seneste 25 år?

Svar:

Den nuværende kravværdi for pesticider i grund- og drikkevand, også omtalt som kvalitetskravet, blev fastlagt tilbage i 1980 til 0,1 mikrogram/liter i grundvandsdirektivet. Kvalitetskravet blev fastlagt ud fra det, der dengang var detektionsgrænsen for pesticidstoffer, altså den laveste koncentration det var muligt at måle for. Dette ud fra en betragtning om, at der ikke måtte findes pesticider i det drikkevand, der bliver sendt ud til forbrugerne. I dag er detektionsgrænsen for mange pesticider ofte en faktor 10 lavere, og på 0,01 mikrogram/liter, mens kvalitetskravet fortsat er uændret.

Altså, der er ingen sundhedsrisiko forbundet med de nuværende kravværdier. Det er udelukkende et politisk krav.

Det må også med i overvejelserne, når man skal vægte, om man får mere for pengene ved at gå efter andre forureningskilder.

Arsen i drikkevandet, udslip fra punktkilder (gamle lossepladser) eller en af de mange læk fra det vidtforgrenede kloaknet, se [eksempel⁴](#).

Og [denne side⁵](#) fra ffgb.dk sætter med 14 eksempler også et kraftigt spørgsmål til om landbrugets brug af pesticider er det rette sted at have fokus, hvis det er drikkevandet, man virkelig bekymrer sig om.

Det ender galt hvis vi vedbliver med at ignorere faglighed og hvad vi videnskabeligt kan dokumentere på ethvert givent tidspunkt.

Ved [granskning af seneste måleresultater⁶](#) af grundvandsforurening er konklusionen, at forurening af grundvand, ikke kan henføres til brug af pesticider på landbrugets dyrkningsflade i de sidste 20 år. Hvis brug af de nuværende godkendte pesticider var et problem for grundvandet, skulle de jo forbydes på hele dyrkningsfladen og ikke kun i nærheden af vandboringer.

Planlægningen af BNBO skal godkendes med baggrund i miljøvurderingsloven. Bæredygtighed og ressourceeffektivitet fremhæves i lovens formålsparagraf.

Ressourceforbruget til dyrkelse af en afgrøde - klargøring af såbed, udsæd, gødning, brændstofforbrug mv. - er ens, hvad enten man bruger pesticider eller ej, men høstudbyttet forringes med 20-40 % uden brug af pesticider. Med de planlagte BNBO er det et udbyttetab på mange millioner kr., som vandværkerne skal udrede og i sidste ende må vandforbrugere til lommerne.

Derfor vil en faglig, upolitisk og uafhængig miljøvurderingsrapport underkende BNBO over det ganske land pga. ringe ressourceeffektivitet, efter min vurdering.

Der er i dag ingen klar afgrænsning over hvor stor i udstrækning BNBO kan blive - op til en radius på 600 meter er nævnt. I så fald vil de udgøre ca. 20 % af det samlede landbrugsareal. Så taler vi ikke længere om udbyttetab i millioner men i milliarder. Det understreger blot alvoren bag kravet til en miljøvurderingsrapport.

Øvrig kilde: [Vandet er aldrig helt rent](#)⁷ Nina Cedergreen Professor i miljøtoksikologi

Juridiske betragtninger til udarbejdelse af en miljøvurderingsrapport?

Udpluk fra gældende direktiver⁸ og fra en rapport til rådet og EU-parlamentet fra kommissionen.

BNBO er et meget indgribende miljøtiltag og udløser derfor krav til en miljøvurdering.

Direktiverne forhindrer imidlertid ikke, at de enkelte lande anlægger et forsigtighedsprincip eller foretager forebyggende foranstaltninger. Men det er faktisk kun planer/projekter, der tager sigte på nationalt forsvar, hvor en miljøvurdering kan undlades.

Klip fra [direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011](#)⁹ ...

(2) I henhold til bestemmelserne i artikel 191 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde bygger Unionens politik på miljøområdet navnlig på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler. Indvirkningerne på miljøet bør tages i betragtning på et så tidligt stadium som muligt i alle tekniske planlægnings- og beslutningsprocesser

... og klip fra [direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014](#)¹⁰, hvor BNBO måske kan blive udfordret

(3) Det er nødvendigt at ændre direktiv 2011/92/EU for at styrke kvaliteten af miljøkonsekvensvurderingen, tilpasse proceduren til principperne om intelligent regulering og øge sammenhængen og samspillet med andre EU-retsakter og -politikker og med medlemsstaternes strategier og politikker på områder, der er underlagt national kompetence.

(6) Direktiv 2011/92/EU bør endvidere ændres på en måde, som sikrer, at miljøbeskyttelsen forbedres, ressourceeffektiviteten forøges, og den bæredygtige vækst fremmes i Unionen. Til dette formål er det nødvendigt at forenkle og harmonisere de heri fastlagte procedurer.

(7) I løbet af det sidste årti har miljøspørgsmål som ressourceeffektivitet og bæredygtighed, biodiversitetsbeskyttelse, klimaændringer og ulykkes- og katastroferisici fået større betydning i politikudformningen. De bør derfor også udgøre vigtige elementer i vurderings- og beslutningsprocesserne.

(8) I sin meddelelse af 20. september 2011 med titlen »Køreplan til et ressourceeffektivt Europa« forpligtede Kommissionen sig til at lade bredere overvejelser om ressourceeffektivitet og bæredygtighed indgå i revisionen af direktiv 2011/92/EU.

(21) Medlemsstaterne har flere muligheder, når det gælder gennemførelsen af direktiv 2011/92/EU for så vidt angår integrationen af miljøkonsekvensvurderinger i nationale procedurer. Derfor kan elementerne i disse nationale procedurer variere. Følgelig kan den begrundede konklusion, hvormed den kompetente myndighed afslutter sin undersøgelse af et projekts indvirkning på miljøet, være en del af en integreret tilladelsesprocedure eller indgå i en anden bindende afgørelse, som skal træffes med henblik på opfyldelse af målene med nærværende direktiv.

(41) [...] I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

Konklusion

Ressourceeffektivitet, bæredygtighed, princippet om at forureneren betaler og ikke at forglemme proportionalitetsprincippet er nøglebegreber fremover i de miljøvurderingsrapporter Danmark er forpligtet til at udarbejde, hvis vi ikke skal være i konflikt med EU-direktiverne.

Hvad siger Kommissionen

Klip fra [rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet](#)¹¹ i henhold til artikel 12, stk. 3, i direktiv 2001/42/EF visse planer og programmers indvirkning på miljøet den 15. maj 2017

Fra side 1 tredje afsnit

Den strategiske miljøvurderingsproces drejer sig om at hjælpe de politiske beslutningstagere med at træffe beslutninger på et velinformeret grundlag baseret på objektive oplysninger.

Side 3 anden sidste afsnit

Direktivet indeholder ikke nogen definition af termerne "planer og programmer", men beskriver dem snarere. I den første dom, hvor man tog stilling til direktivets anvendelsesområde, præciserede Domstolen, at alene det forhold, at planer og programmer vedtages som en lov, ikke udelukker dem fra direktivets anvendelsesområde

Side 8 anden afsnit

I retspraksis ved Domstolen anerkendes det, at den miljøvurdering, der foretages i henhold til miljøvurderingsdirektivet, skal foretages uanset de specifikke krav i direktivet, og at man derfor ikke kan fritages for pligten til at foretage en miljøvurdering i henhold til direktivet, hvis dette er nødvendigt for at overholde de miljømæssige aspekter, der er specifikke for dette direktiv.

Bemærkninger til behandling af L31

I bemærkninger til lovforslaget henvises til at BNBO har hjemmel i vandforsyningslovens § 11 a, stk. 1, nr. 6.

Men der er ikke hjemmel til at forpligte kommunerne til at vurdere behovet for beskyttelsesindsatser inden for BNBO til at omfatte BNBO på landbrugsjord og BNBO på øvrige arealer, hvor der anvendes pesticider til erhvervmæssige formål.

Derfor har man med L 31 i vandforsyningsloven fået tilføjet **§ 13 e**, der nu giver miljøministeren en bemyndigelse overfor kommunerne, der ikke tidligere var hjemmel til.

Dette er ikke bare en lille ændring men vedrører næsten alle 98 kommuner. Derudover viser det sig, at erstatninger/godtgørelser for indskrænkninger af den private ejendomsret ved forbud mod brug af pesticider risikerer at konflikte med EU regler.

I den forbindelse anser EU faktisk pesticider som et nødvendigt hjælpemiddel til landbrugsproduktion i Fælleskabet, [se betragtning nr. \(6\)](#)¹²

Summa summarum. Tilføjjelsen i vandforsyningsloven med **§ 13 e** er så indgribende, at behovet for en miljøvurderingsrapport ikke kan ignoreres med argumentet om, at der blot er tale om en tilføjjelse til vandforsyningsloven. Hvis EU på et tidspunkt bliver involveret - hvad de nok gør - vil de formodentlig også efterlyse en miljøvurderingsrapport.

Med henvisning til ovenstående mener jeg, at lovhjemmel bag BNBO hviler på et uholdbart grundlag og ikke bare kan ignoreres. Slet ikke hvis EU på et tidspunkt indblandes.

Masnedø, den 2. juli 2022

Fair Spildevand
v/Jørn Rasmussen
Pilealle 5
4760 Vordingborg

¹ <https://www.vordingborg.dk/media/f1sbwr4q/risikovurdering-bnbo-for-sydsj%C3%A6lland.pdf> side 4 sidste afsnit

² <https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/L31/spm/9/svar/1605730/2102881.pdf>

³ <https://www.ft.dk/samling/20191/lovforslag/L31/spm/5/svar/1605717/2102859.pdf>

⁴ <https://www.tv2east.dk/slagelse/udledte-insektgift-i-drikkevandet-kommune-kan-ikke-slippe-af-med-omstridt-firma-tid>

⁵ <https://ffgb.dk/katalog-over-selvmodsigelser-i-restriktioner-i-bnbo-og-indsatsplaner-i-forhold-til-landbruget-men-ikke-overfor-samfundets-miljoeforurening-af-vort-drikkevand/>

⁶ <https://ffbg.dk/2021/09/17/dn-danva-og-sf-pa-farligt-vildspor/>

⁷ <https://www.weekendavisen.dk/2021-36/ideer/vandet-er-aldrig-helt-rent>

⁸ Direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 (VVM-direktivet) og direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0092&from=DA>

¹⁰ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Miljoevurderingsdirektivet-EU-RAaDETS-DIREKTIV-2014-52-EU.pdf>

¹¹ <https://www.fairspildevand.dk/wp-content/uploads/Miljoevurderingsdirektivet-EU-rapport-fra-2017-med-gule-markeringer.pdf>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009R1107&qid=1647861222037&from=DA>

”(6) Planteproduktion spiller en meget vigtig rolle i Fællesskabet. Et af de vigtigste midler til beskyttelse af planter og planteprodukter mod skadegørere, herunder ukrudt, og dermed til forbedring af landbrugsproduktionen er anvendelse af plantebeskyttelsesmidler”